

The Ancient Cult Sites for
Common Identity on the Baltic Sea Coast

Seno svētvietu attīstības un apsaimniekošanas stratēģija: Latvija

Gatis Pāvils

Rīgas plānošanas reģions

2012.gada 5.jūnijs

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

Kādai jābūt senajai svētvietai?

Dzelzsāmura Veselības avots

Baldones Veselības avots

Vai jāapsaimnieko? Kāds mērķis?

- Kāds ir apsaimniekošanas mērķis? Dabas svētvieta = dabas sastāvdaļa jeb vai kultūras piemineklis?
- Kam rakstīti apsaimniekošanas noteikumi?
- Vai Latvijā netiek rakstīti par daudz «papīri»?

Pamatnostādnes

- Mērķis = skaidri nosacījumi, ko var un ko nevar darīt individuāli katrā vietā.
- Katrai svētvietai – individuāli rakstīti nosacījumi.
- Mērķauditorija = pieminekļu īpašnieki, pašvaldības, tūrisma industrija
- Noteikumi ir:
  - Īsi;
  - Ar konkrētām atsaucēm uz normatīvajiem aktiem;
  - Tiek iekļauti citā dokumentā, kam ir normatīvā akta spēks (teritorijas plānojums?)

Stratēģijas saturs

 Īss ievads

 Individuāli noteikumi katrai svētvietai, katrai 2.lpp.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

Individuālo noteikumu saturs

- Ievads
- Pašreizējā situācija
- Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas
- Apmeklējumi
- Tūrisma infrastruktūra
- Informācijas zīmes
- Kontaktinformācija

Individuālie noteikumi - ievads

 Ērti uztverama, vienotā veidā pasniegta informācija

Ungurpils Čūsku kalniņš

Novads, pagasts:	Alojas novada Alojas pagasts
Īpašuma statuss:	Valsts īpašums
Kultūras piemineklis:	Valsts nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 1452
Dabas aizsardzības statuss:	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, neitrālā zona
Aizsargjosla:	Nav
Jūtīgums:	Nav sensitīvs
Saite uz profilu:	<???

Individuālie noteikumi – pašreizējā situācija

- Ļoti īsi;
- Apsaimniekošanai nozīmīga informācija;
- Apsaimniekošanas mērķis.

Pašreizējā situācija:

Ungurpils Čūsku kalniņš ir neliels, varbūtējs senkapu uzkalniņš uz kura atrodas estrādes būve. Objekts nav īpaši atraktīvs, taču, to sakopjot un kontekstā ar citiem objektiem – netālajām pilsdrupām un Ungurpils ezera peldošajām salām, šai vietai ir neliels tūrisma potenciāls.

Tūrisma infrastruktūras un norādes zīmju šeit nav.

Individuālie noteikumi – vispārējas rekomendācijas

- Informācija svētvietas īpašniekam
- Likumu normas – obligātas, ar atsauci. Diemžēl = aizliegumi.
- Pašu piedāvātās normas = rekomendācijas

Vispārējas apsaimniekošanas rekomendācijas:

Lai saglabātu šī pieminekļa vērtības nākamajām paaudzēm, ieteicam ievērot šādas rekomendācijas:

- Aizliegts veikt jebkādas darbības, kas iznīcina vai bojā pieminekli jeb vai mazina pieminekļa un tā tuvākās apkaimes dabisko estētisko, ekoloģisko un kultūrvēsturisko vērtību, tai skaitā:
  - Mākslīgi mainīt reljefu un dabisko ūdensteču un gruntsūdens līmeni;
  - Veikt jebkādas darbības, kas var veicināt zemsedzes eroziju;
- Gadījumā, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir izdevusi norādījumus par Ungurpils Čūsku kalniņu izmantošanu un saglabāšanu, šiem noteikumiem ir augstāka prioritāte nekā šeit sniegtajām rekomendācijām...

Individuālie noteikumi – apmeklējumi

 Informācija apmeklētājiem (patiesībā – īpašniekam, tūrisma operatoriem)

Apmeklējumi:

Apmeklējot pieminekli, jāievēro šādi nosacījumi:

- Apmeklētājiem aizliegts:
  - Kurināt uguni Čūsku kalniņā vai tā tiešā tuvumā;
  - Piegružot kalnu un tā apkaimi;
  - Novietot teltis ārpus tām īpaši paredzētajām vietām bez saskaņojuma ar zemes īpašnieku;
  - Bojāt izveidoto tūrisma infrastruktūru;
- Apmeklētājiem ieteicams:
  - Nenovirzīties no tūristiem paredzētajām takām...

Individuālie noteikumi – tūrisma infrastruktūra

 Informācija īpašniekam, pašvaldībai

Tūrisma infrastruktūra:

- Ja apmeklējumu rezultātā pieminekļa apkārtnē iespējama vai jau ir sākusies zemsedzes erozija, ir nepieciešams veidot tādu tūrisma infrastruktūru – kāpnes, tiltiņus un laipas, kas ļautu ērti piekļūt piemineklim un novērstu eroziju;
- Tūrisma infrastruktūra jācenšas izvietot tā, lai tā netraucētu uztvert pieminekli un pēc iespējas iekļautos vidē;
- Jaunus tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus var veidot, iepriekš saskaņojot šo darbību ar zemes īpašnieku, Valsts kultūras pieminekļu inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Alojas novada domi.
- ...

Individuālie noteikumi – informācijas zīmes

 Informācija īpašniekam, pašvaldībai

Informācijas zīme:

- Pie Čūsku kalniņa, vēlams, jau esošas takas malā ieteicams izvietot ērti apskatāmu zīmi ar pieminekļa nosaukumu, tās izvietojumu un saturu saskaņojot ar zemes īpašnieku un Alojas novada domi. Zīmi jāizvieto tā, lai pēc iespējas netraucētu skatu uz Čūsku kalniņu.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijai īpašniekam ir jāizsniedz plāksne, ko īpašnieks piestiprina redzamā vietā pie kultūras pieminekļa.²
- Vēlams veidot vienu zīmi, tajā iekļaujot visu nepieciešamo informāciju. Nav ieteicama situācija, kad pie pieminekļa tiek uzstādīti vairākas zīmes.
- Pie zīmes grūtāk bojājamās daļas – piemēram, balsta – jāpievieno kontaktinformācija, kur vērsties gadījumā, ja zīme ir bojāta.

Individuālie noteikumi – kontakta informācija

- Informācija privātīpašniekam, apmeklētājiem;
- Uzskaitītas iestādes, kam jāapsaimnieko attiecīgā svētvietā

Alojas novada dome
Jūras iela 13, Aloja, LV-4064
Tālrunis: 64023925

www.aloja.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības
inspekcijas Vidzemes reģionālā nodaļa

Pils laukums 5, Cēsis, LV-4101

....

Tālākā rīcība

- Noteikumu nosūtīšana pašvaldībām un VKPAI – komentāriem;
- Pilnveide;
- Iesniegšana pašvaldībām, rekomendējot noteikumus nosūtīt svētvietu īpašniekiem un iekļaut teritorijas plānojumā;
- Publicēšana projekta mājaslapā